

Nr 120.

Av herr **Sandberg m. fl.**, om vissa ändringar i lagen om skyddskoppympling.

Under de senaste årtiondena av förra århundradet och början av det nuvarande eller åren 1894, 1897 och 1903 gjordes från de medicinska myndigheternas sida upprepade försök att förmå Sveriges riksdag att antaga skärpta bestämmelser beträffande vaccinationen. Men alla dessa försök misslyckades. Riksdagen avslog dem. Tvärtom begärde slutligen år 1908 riksdagen hos Kungl. Maj:t en *allsidig utredning* beträffande vaccinationen i tydligt syfte att mildra vaccinationsföreskrifterna, då »frågan om vaccinationstvångets upphävande eller begränsning även borde komma under behandling».

Denna riksdagens begäran blev emellertid aldrig av Kungl. Maj:t verkställd. Kungl. Maj:t uppdrog nämligen saken åt medicinalstyrelsen, som redan enligt lagen ålades att övervaka och befordra vaccinationslagens tillämpning och vars ställning redan *på förhand var given och känd* sedan flera föregående riksdagar. Visserligen fick medicinalstyrelsen bemyndigande att vid frågans utredning tillkalla tvenne sakkunniga, men bland dessa fanns *icke* någon motståndare till vaccinationstvånget, som åtminstone i en reservation kunnat få betona *sina* forskningar och deras logiska resultat. Någon *allsidig* utredning kom, i motsats till riksdagens beslut, således ej till stånd; någon omprövning, huruvida vaccinationstvånget borde mildras, skedde ej. Man fick endast ett av ensidiga anhängare till tvånget uppgjort »Betänkande angående skyddskoppymplingens ordnande» med i hög grad skärpta vaccinationsbestämmelser,

ehuru kopporna sedan årtionden upphört att förekomma såsom inhemska i landet och ehuru sanitetsväsendet i hög grad förstärkts att möta epidemier.

Under normala förhållanden hade utan tvivel även detta försök att förmå riksdagen att antaga skärpta vaccinationslagar rönt de föregående öde. Under trycket däremot av krigsförhållandena, krigsfaran och särskilt hotet om smittkoppornas överförande från Ryssland vann dock medicinalstyrelsens yrkanden så pass resonans vid 1915 års riksdag, att förslaget fick utsikter att antagas vid nästpåföljande riksdag, om undantagsbestämmelser infördes beträffande dem, som hysa betänkligheter mot vaccinationen.

Till denna utgång bidrog i högst väsentlig grad även en annan omständighet. — Det särskilda utskott, som skulle bereda frågan, hade nämligen utsett en av sina ledamöter från andra kammaren att studera frågan från särskilt statistisk synpunkt. Inspirerad av inflytelserika anhängare till vaccinationen och av dem hänvisad till för deras syften lämplig litteratur tilltrorde denne sig att efter studium under några veckors tid, som även måste ägnas åt andra riksdagsgöromål, kunna mot motståndare, som ägnat årtal åt ett omfattande studium av den mycket invecklade frågan, utslunga den beskyllningen, att man kunde »framdraga massor av exempel» på, huru vaccinationens motståndare uppgivit sina siffror vara hämtade ur officiella publikationer, ehuru »de i de flesta fall icke alls finnas i de angivna publikationerna». Före sitt framträdande i debatten bebådad och rekommenderad av tvenne mycket inflytelserika kammarledamöter, var det ej underligt, att han med sina djärva påståenden i hög grad vann kammarens öra, så att lagförslaget, om än med knapp nöd, antogs även av andra kammaren under den ovan angivna förutsättningen.

Vilket värde i sak bör tillmätas det nämnda anförandet, framgår bäst av den omständigheten, att talaren icke funnit för gott att antaga en uppmaning eller utmaning, som härmed bifogas, från den av hans äreröriga tillvitelser särskilt träffade kyrkoherden Vallberg, vare sig att »skriftligt uppsätta en förteckning på 'den massa av exempel', som han angivit sig kunna anföra» på motståndarnes otillförlitliga uppgifter, eller ock att »vid nästpåföljande riksdags början före vaccinationsfrågans behandling i en offentlig diskussion inför representanter av riksdagen försvara och bevisa detta och övriga påståenden». — Redan härav kan

man ju draga den slutsatsen, att det just är vaccinationsmotståndarnes uppgifter, som äro de tillförlitligaste.

Icke förty blev emellertid den drakoniska lagen med tillagd klausul definitivt antagen vid 1916 års riksdag.

Det kan ju synas underligt att efter så kort tid åter bringa frågan på tal. Detta må ju dock kunna tillfredsställande förklaras såväl av frågans oerhört stora vikt i och för sig, som ock av de egendomliga förhållandena vid lagens tillkomst, såsom *dels* medicinalstyrelsens, trots riksdagens beslut, ensidiga utredning, *dels* det oerhörda med farhågor blandade trycket av världshändelserna, som dock nu till väsentlig del upphört, utan att de befarade epidemierna i vidare mån drabbat oss (då den »spanska sjukan» väl ej bör räknas till dessa epidemier), *dels* slutligen de illojala framställningarna vid riksdagsdebatten.

Men härtill kommer ytterligare en särskilt viktig omständighet.

Visserligen inflöt i det nya lagförslaget 1916 en klausul eller undantagsbestämmelse rörande befrielse från vaccinationsplikten, men dess lydelse var dock så sträng och snävt begränsad och det föreskrivna förfarandet så omständligt, att man lätt kunde förutse, att bestämmelsen skulle bli av så gott som noll och intet värde. Erfarenheten har ock i bedröflig grad besannat denna farhåga, i det att ingen av de flera ansökningar om befrielse, som inlämnats till medicinalstyrelsen, vunnit denna myndighets godkännande, icke ens den, som ingivits av kyrkoherde Vallberg, vilken på grund av det men, som vaccinationen medförde för hans äldste barn, ägnat ett mer än tioårigt omfattande studium åt vaccinationsfrågan och därvid vunnit en levande övertygelse om de betänkligheter, som vidlåda vaccinationen, och huru chimäriska de fördelar i mycket äro, som den skulle medföra.

Vi kunna naturligtvis icke här ingå på någon vidare utredning av vaccinationsfrågan. En sådan torde ej heller vara behöflig, när vaccinationens i riksdagsdebatten tvärsäkraste anhängare ej velat eller vågat med en sakkunnig offentligen diskutera sina ovederhäftiga påståenden. — Vi vilja därför blott till slut anföra några få uttalanden från ympvänliga auktoriteter.

På sid. 78 i *Med.-styr. betänkande* förekommer det yttrandet: »att ympningen skulle kunna förorsaka en dylik diathes (Exsudativ diathes = scrofulos) hos de ympade, är helt och hållet uteslutet». Den framstående ympvännen *prof. Czerny* åter förklarar, »att vaccinationen ganska ofta (sehr oft) framkallar en exsudativ diathes», — vartill (*Med.-styr:s be-*

tänkande, sid. 78) under vissa förhållanden och rätt ofta en tuberkulös infektion tillstöter. (!!!)

Prof. Israel Holmgren anser på grund av smittkoppornas förhållande efter tillämpningen av 1874 års hälsovårdsstadga den allmänna obligatoriska barnavaccineringen obehövlig.

Prof. Alfr. Pettersson visar (Med.-styr:s bet.), att barnadödligheten i smittkoppor avtagit efter vaccinationstvängets införande för den spä-dare barnåldern, medan dödligheten för åldrarna över 20 år betydligt tilltagit — ett föga önskvärt resultat, som prof. P. säger. Statistiken visar ock (se t. ex. Med.-styr:s bet. sid. 30), att vid koppepidemier bliva sjukdomsfallens antal bland äldre personer relativt mycket talrikare, om de i barndomen vaccinerats, än bland de då ovaccinerade, ett förhållande, som logiskt förklaras av biologiska lagar, som på experimentell väg bekräftats.

Docenten med. dr V. Berglund framhåller (»Smittkoppor» sid. 6), hurusom tuberkulossmittan tidigt inkommer i människokroppen, samt att dess verkan neutraliseras genom i kroppen bildade motgifter, men han framkastar tillika den tanken, att de bildade motgifterna i sin tur neutraliseras av vaccingiftet, varigenom tuberkulosen åter kan få övertaget och småningom utveckla sig.

Kan det inför sådana förhållanden och inför sådana av ympvänner gjorda uttalanden anses rättfärdigt att överhuvud vaccinera, än mera att tvinga folk till vaccination — om ej möjligen vid hotande epidemi?

På grund av vad ovan anförts får jag härmed föreslå:

dels att vid utkrävandet av vaccinations- och revaccinationspliktens fullgörande mycket större hänsyn tages till den vaccinationspliktiges samvetsbetänkligheter och övertygelse och att formerna för hans yrkade befrielse betydligt förenklas;

dels att de revaccinationspliktiga klassernas antal i väsentlig mån inskränkes, då det nu föreskrivna antalet enligt erfarenhetens vittnesbörd synes vara skäligen meningslöst;

dels att det enligt lagens 21 § tänkta oupphör-liga bötfällandet för förnyad vägran eller försummelse inskränkes.

Förslag till de ändringar, som med ledning av ovanstående yrkanden böra vidtagas i den nu gällande lagens paragrafer, bifogas.

Stockholm den 20 januari 1920.

<i>Carl Jansson</i>	<i>G. Nic. Torgén.</i>	<i>K. A. Sandberg.</i>
i Edsbäcken.		<i>P. Bergström</i>
<i>K. M. Andersson.</i>	<i>J. P. Igel.</i>	i Bäckland.
		<i>Albert Mossberg.</i>

I motionens syfte instämma:

<i>Ant. Wikström.</i>	<i>Linus Lundström.</i>	<i>F. E. Holmner.</i>	<i>Ol. Olsson</i>
			i See.

Förslag till ändringar i nu gällande lag om skyddskoppympling.

§ 1. Till förekommande — — — — — är med nedan nämnda undantag envar — — — — — revaccination).

§ 2. Barn — — — — — år.

§ 3. Oberoende — — — — — ympningsplikt:
a) (= c) värnpliktige — — — — — ympning;
b) (= d) utländska — — — — — ympande.

§ 4. Vid — — — — — chef.

§ 5. 1 mom. Ympningsplikt — — — — — skyddskoppympling.

2 mom. Undantagande medgives i fråga om ympningsplikt enligt

3 § a (= c) eller 4 § tredje stycket av vederbörande chef.

3 mom. Befrielse från ympningsplikt må lämnas den, som på heder och samvete inför vederbörande hälsovårdsmyndighet skriftligen försäkrar sig hysa betänkligheter mot vaccinationen på grund av därmed förenad risk för såväl den enskildes som släktets hälsa, i vilket fall fader, moder eller målsman äger föra talan för sin myndling.

Intyg över erhållen befrielse lämnas sökanden av hälsovårdsmyndighetens ordförande enligt taxa, som bestämmes av hälsovårdsmyndighetens ordförande eller av Konungens befallningshavande.

Befrielse, som ovan nämnts, medgives dock ej för person, som vistas inom område, för vilket Konungens befallningshavande eller vederbörande chef enligt § 4 må hava påbjudit allmän vaccination, så framt ej denna person på ett av vederbörande hälsovårdsmyndighet godkänt sätt vidtager de försiktighetsåtgärder mot smittans ådragande och spridande, som densamma finner för gott att förordna.

§ 6. Den, som icke — — — — — skyddskoppympning, eller som icke enligt 5 § 3 mom. vunnit befrielse därifrån må icke (a) =; b) =; c) = eller d) =] — — — — — kurs.

§ 7. — — — — —
§ 8. — — — — —
§ 9. — — — — —
§ 10. — — — — —

§ 11. 1 mom. =. 2 mom. =. 3 mom. (1 och 2 st.) =. 3 mom. tredje stycket: Vid ympning, som förrättas på grund av stadgandet i 3 § c) eller varom — — — — — svarande bok.

§ 12. 1 mom. — — — — — 2 mom. — — — — —
3 mom. Skyddskoppympning enligt 3 § a) (= c) ävensom ympning = chef.

§ 13. 1 mom. — — — — — 2 mom. — — — — —
3 mom. Har statsverket — — — stadgas i 3 § b) (= d) — — —
kostnad.

§ 14. — — — — —
§ 15. — — — — —

§ 16. 1 mom. I allmän — — — — — förvägras.
2 mom. När årligen — — — — — skyddskoppympning.
3 mom. Sist inom — — — — — verkställs, eller att, om befrielse därifrån erhållits enligt 5 §, vederbörligt intyg därom företes.
Skolrådet skall — — — — — uppehållsort.

4 mom. — — — — —

§§ 17—20 — — — — —

§ 21. Underlåter — — — — — äger att vid fördubblat vite giva enahanda föreläggande. Dock må sådant vite föreläggas endast en gång.

§ 22. Underlåter någon — — — — — som i 3 § b) (= d) omförmäles — — — lag stadgat.

§§ 23—28. — — — — —